

Σε διαβούλευση το νομοσχέδιο για την αναβάθμιση του σχολείου

/ Παιδεία και Πολιτισμός

Το νέο νομοσχέδιο του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, που στοχεύει στην αναβάθμιση του σχολείου και περιλαμβάνει ρυθμίσεις και για την τριτοβάθμια εκπαίδευση, παρουσιάστηκε σήμερα μέσω τηλεδιάσκεψης από την Υπουργό, κα Νίκη Κεραμέως, καθώς και από τους Υφυπουργούς, κ.κ. Σοφία Ζαχαράκη και Βασίλη Διγαλάκη, στους συντάκτες εκπαιδευτικού ρεπορτάζ. Εντός της ημέρας, το νομοσχέδιο αναμένεται να αναρτηθεί προς δημόσια διαβούλευση, ενώ έχει ήδη παρουσιαστεί από την Υπουργό, κα Νίκη Κεραμέως, στο Υπουργικό Συμβούλιο.

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις του νομοσχεδίου, όπως θα συμπληρωθούν με υπουργικές αποφάσεις και λοιπές δράσεις, κινούνται σε 3 βασικούς άξονες: (α) την αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών στο σχολείο, (β) στοχευμένες παρεμβάσεις για την ενίσχυση του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου στο σχολείο και (γ) οργανωτικές και βελτιωτικές ρυθμίσεις στην ανώτατη εκπαίδευση.

Συνοπτικά:

A. Αλλαγές στο πρόγραμμα του σχολείου

1. Εργαστήρια Δεξιοτήτων: Εισάγονται πιλοτικά νέες θεματικές στο υποχρεωτικό πρόγραμμα νηπιαγωγείων, δημοτικών και γυμνασίων από το επόμενο σχολικό έτος (2020-2021). Στόχος των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων είναι να ενισχυθεί η καλλιέργεια ήπιων δεξιοτήτων, δεξιοτήτων ζωής και δεξιοτήτων τεχνολογίας και επιστήμης (από κοινού «δεξιότητες του 21ου αιώνα») στους μαθητές, όπως και η βιωματική και ανακαλυπτική μάθηση. Τα εργαστήρια οργανώνονται σε 4 θεματικούς κύκλους (Ευ ζην, Περιβάλλον, Κοινωνική Ενσυναίσθηση και Ευθύνη, Δημιουργική Σκέψη και Πρωτοβουλία) και περιλαμβάνουν διάφορες επιμέρους θεματικές (ανά ηλικία), όπως π.χ. εθελοντισμός, σεξουαλική διαπαιδαγώγηση, οικολογική συνείδηση, πρόληψη από εξαρτήσεις, επιχειρηματικότητα, πρόληψη και προστασία από φυσικές καταστροφές, αλληλοσεβασμός και διαφορετικότητα, ρομποτική, νέες τεχνολογίες κ.ά.

2. Αγγλικά στο νηπιαγωγείο: Εισάγεται πιλοτικά στο πρόγραμμα του νηπιαγωγείου η ενασχόληση των μαθητών με την αγγλική γλώσσα μέσω δημιουργικών δραστηριοτήτων.

3. Κατανομή ωρών διδασκαλίας: Ενισχύεται η διδασκαλία της Πληροφορικής, των Ξένων Γλωσσών, των Κλασικών Γραμμάτων και της Φυσικής Αγωγής, όπως και η εκπόνηση ερευνητικών/συνθετικών εργασιών ως συμπληρωματικός ή εναλλακτικός τρόπος αξιολόγησης.

4. Οργάνωση και παρακολούθηση μαθημάτων – Αξιολόγηση: Μεταξύ άλλων,

- στο Γυμνάσιο αυξάνονται από 4 σε 7 τα γραπτώς εξεταζόμενα μαθήματα και προβλέπεται ερευνητική εργασία για την Πληροφορική, εξορθολογίζονται οι προϋποθέσεις προαγωγής και απόλυσης των μαθητών (βαθμολογική βάση 10 σε κάθε μάθημα ή 13 κατά μέσο όρο, και προσθήκη ορίου μαθημάτων (4) για δυνατότητα επανεξέτασης τον Σεπτέμβριο)

- στο Λύκειο αυξάνονται κατά ένα τα γραπτώς εξεταζόμενα μαθήματα στη Β' και Γ' Λυκείου, οι μαθητές προάγονται/απολύονται εφόσον έχουν γενικό μέσο όρο τουλάχιστον 10 αντί για 9,5 που ισχύει μέχρι σήμερα, οι μαθητές θεωρητικής κατεύθυνσης στη Γ' Λυκείου θα παρακολουθήσουν υποχρεωτικά και μαθηματικά, και οι θετικής κατεύθυνσης θα παρακολουθήσουν ιστορία (λογική «κόντρα» μαθήματος),

ενώ θα αναγράφεται η διαγωγή στους τίτλους σπουδών.

Στόχος των ρυθμίσεων αυτών είναι η ενίσχυση της σφαιρικότερης καλλιέργειας των μαθητών, η διαμόρφωση ενός συνεκτικότερου πλαισίου αξιολόγησης της επίδοσής τους και, συνακόλουθα, η προώθηση της συστηματικότερης παρακολούθησης και μελέτης των μαθημάτων.

5. Τράπεζα Θεμάτων: Συστήνεται εκ νέου ο θεσμός της Τράπεζας Θεμάτων Διαβαθμισμένης Δυσκολίας στο Λύκειο, με στόχο να συμβάλλει στον καλύτερο εκπαιδευτικό σχεδιασμό και στην ποιοτική αναβάθμιση της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Η εισαγωγή της προβλέπεται να είναι σταδιακή (αφορά τους μαθητές που εισέρχονται από το επόμενο σχολικό έτος στην Α' Λυκείου).

6. Πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση: Μεταξύ άλλων, μειώνονται οι Ομάδες Προσανατολισμού της Γ' Λυκείου από 4 σε 3 και επαναφέρονται οι συντελεστές βαρύτητας σε δύο μαθήματα ανά σχολή, τμήμα ή εισαγωγική κατεύθυνση από την επόμενη σχολική χρονιά. Οι ρυθμίσεις αυτές αποσκοπούν στην ορθολογικότερη και αποτελεσματικότερη οργάνωση του προγράμματος της Γ' Λυκείου αναφορικά με την πρόσβαση στην ανώτατη εκπαίδευση. Επίσης, από το μεθεπόμενο σχολικό έτος (2021-2022) οι υποψήφιοι της ομάδας προσανατολισμού ανθρωπιστικών σπουδών θα εξετάζονται στο μάθημα των Λατινικών αντί της Κοινωνιολογίας.

Συμπληρωματικά προς τις ανωτέρω νομοθετικές ρυθμίσεις, έχει δρομολογηθεί από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής η διαμόρφωση νέων προγραμμάτων σπουδών και η σύνταξη νέων βιβλίων για όλες τις βαθμίδες του σχολείου. Έμφαση δίνεται στην ανάπτυξη δεξιοτήτων, στις πολλαπλές πηγές και στη συγκριτική ανάλυση, καθώς και σε καινοτόμες μεθόδους διδασκαλίας.

B. Στοχευμένες παρεμβάσεις για την ενίσχυση του εκπαιδευτικού έργου

1. Πρότυπα και Πειραματικά Σχολεία: Ενισχύεται και διευρύνεται ο θεσμός των Πρότυπων Σχολείων (ενίσχυση του προτύπου της αριστείας με την έννοια της διαρκούς αυτό-βελτίωσης των μαθητών) και Πειραματικών Σχολείων (έμφαση σε υλοποίηση πειραματικών μεθόδων, πρακτικών και εργαλείων σε τυχαίο δείγμα του μαθητικού πληθυσμού). Τα σχολεία αυτά αποτελούν από κοινού ένα εκπαιδευτικό εργαστήριο εθνικών διαστάσεων για το σχεδιασμό και την εφαρμογή διαφοροποιημένων και καινοτόμων εκπαιδευτικών πολιτικών. Από το Σεπτέμβριο 2020, προβλέπεται η λειτουργία 24 Πρότυπων και 38 Πειραματικών Σχολείων. Από το Σεπτέμβριο του 2021, προβλέπεται η επέκταση του θεσμού, με το χαρακτηρισμό και άλλων δημόσιων σχολείων ως Πρότυπων ή Πειραματικών.

2. Αξιολόγηση: Θεσμοθετείται από το ερχόμενο σχολικό έτος (2020-21) ένα νέο συνεκτικό πλαίσιο για την καλύτερη οργάνωση του ετήσιου προγραμματισμού του εκπαιδευτικού έργου, που συνδυάζεται με το σχεδιασμό συλλογικών και επιμορφωτικών δράσεων για την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών, καθώς και για τη διττή αξιολόγηση σε επίπεδο σχολικής μονάδας: αφενός, εσωτερική αυτό-αξιολόγηση, και αφετέρου εξωτερική αξιολόγηση από το οικείο ΠΕ.Κ.Ε.Σ.. Η εξωτερική αξιολόγηση προβλέπει ενεργό ρόλο του ΙΕΠ καθώς και της ΑΔΙΠΠΔΕ, αρχής που σχετίζεται άμεσα με τη διασφάλιση της ποιότητας στην παρεχόμενη πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Δρομολογείται, επίσης, εντός του 2020 η σύνταξη του ΠΔ για την αξιολόγηση εκπαιδευτικών.

3. Εκπαιδευτικοί στην τάξη: Εισάγονται κίνητρα και ρυθμίσεις για την καλύτερη αντιμετώπιση της πλήρωσης κενών, ιδίως μέσω της διπλής μοριοδότησης της εκπαιδευτικής υπηρεσίας που παρέχεται σε δυσπρόσιτες περιοχές και της προτεραιότητας στην κάλυψη λειτουργικών κενών στη διδασκαλία πανελλαδικώς εξεταζομένων μαθημάτων. Προβλέπεται επίσης 2ετής διάρκεια ισχύος πινάκων των εκπαιδευτικών.

4. Ασφάλεια στο σχολείο / Ρυθμίσεις κατά του σχολικού εκφοβισμού: Θεσμοθετείται ο «Εκπαιδευτικός Εμπιστοσύνης», που λειτουργεί συμπληρωματικά και ενισχυτικά προς τις υφιστάμενες υποστηρικτικές δομές, και ο Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας των σχολικών μονάδων. Δρομολογούνται, επίσης, αλλαγές στη διαβάθμιση των προβλεπόμενων παιδαγωγικών μέτρων.

5. Ελληνόγλωσση εκπαίδευση στο εξωτερικό: Μεταξύ άλλων, εισάγονται οργανωτικές ρυθμίσεις για την καλύτερη αντιμετώπιση του προβλήματος πλήρωσης κενών, την απλοποίηση διαδικασιών, την παροχή κινήτρων και μεγαλύτερης ελευθερίας των εκπαιδευτικών και άλλες ρυθμίσεις που διέπουν το καθεστώς τους.

Συμπληρωματικά προς τις ανωτέρω νομοθετικές ρυθμίσεις, προβλέπεται διευρυμένο πρόγραμμα για τη συνεχή επιμόρφωση των εκπαιδευτικών (βασικοί εγγραμματισμοί, νέες θεματικές και προγράμματα σπουδών, εισαγωγική επιμόρφωση, διαφοροποιημένη διδασκαλία κ.α.), με έμφαση σε καινοτόμους μεθόδους επιμόρφωσης (επιμορφωτές-πολλαπλασιαστές, συνδυασμός δια ζώσης και εξ αποστάσεως επιμόρφωσης, συνεργασία με ΑΕΙ κ.ά.).

Γ. Οργανωτικές και βελτιωτικές ρυθμίσεις για την Ανώτατη Εκπαίδευση

1. Ενίσχυση της εξωστρέφειας των ελληνικών πανεπιστημίων: Προβλέπεται η δυνατότητα ίδρυσης ξενόγλωσσων προπτυχιακών προγραμμάτων από κάθε ΑΕΙ (χωρίς υποχρεωτική συνεργασία με το ΔΙΠΑΕ και χωρίς να απαιτείται προηγούμενη έγκριση Υπουργού), θεσμοθετούνται τα κοινά (joint) και διπλά (dual) προγράμματα σπουδών μεταξύ ελληνικών και ξένων ΑΕΙ, θερινά προγράμματα στα ΑΕΙ, ενώ παράλληλα παρέχονται διευκολύνσεις για την προσέλκυση και τη διαμονή αλλοδαπών φοιτητών.

2. Διαδικασία ανάδειξης Πρυτανικών Αρχών: Θεσμοθετείται το ενιαίο ψηφοδέλτιο Πρυτάνεων και Αντιπρυτάνεων, προβλέπεται ηλεκτρονική ψηφοφορία για τη διασφάλιση του αδιάβλητου και τη διευκόλυνση συμμετοχής στη διαδικασία, αλλάζει το εκλεκτορικό σώμα και καθιερώνεται η 4ετής θητεία.

3. Νέο πλαίσιο για τις μετεγγραφές φοιτητών: Καθιερώνεται για πρώτη φορά πρόσθετο ακαδημαϊκό κριτήριο (βάση εισαγωγής μείον 2.750 μόρια), εξορθολογίζονται τα υφιστάμενα οικονομικά και κοινωνικά κριτήρια για την αποφυγή καταστρατήγησης των κανόνων (π.χ. εξέταση μέσου όρου εισοδημάτων 3 τελευταίων ετών και όχι μόνο ενός), και εισάγεται η καινοτομία του β' κύκλου μετεγγραφών (περιορισμένη δυνατότητα μετακίνησης σε άλλο τμήμα του ίδιου επιστημονικού πεδίου).

Επιπλέον της δημόσιας διαβούλευσης, η πολιτική ηγεσία του ΥΠΑΙΘ παραμένει στη διάθεση των οικείων θεσμικών φορέων, προκειμένου να συζητηθεί διεξοδικότερα το περιεχόμενο των διατάξεων του νομοσχεδίου (ήδη μέσω τηλεδιάσκεψης, πριν την κατάθεση του νομοσχεδίου στη Βουλή).